

Nr 273

Av herr **Hedlund m. fl.**, om en successiv och planmässig ökning av vägbyggandet.

Under senare år har det skett en mycket kraftig stegring av vägtrafiken i vårt land. Som exempel kan nämnas att vid slutet av år 1950 trafikerades vägnätet av omkring 250 000 personbilar men år 1957 av omkring 800 000. Vägtrafiken får år från år ökad betydelse för allt större del av befolkningen. Detta gäller inte minst vid resor mellan bostad och arbetsplats. Vägtransporternas betydelse för näringslivet är utomordentligt stor och kommer att ytterligare ökas.

Den snabbt växande trafiken ställer självfallet allt större krav på landets vägar. En successiv och planmässig ökning av vägbyggandet är därför nödvändig.

I november 1957 framlade den av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen tillsatta delegationen för översiktlig vägplanering en vägplan för Sverige. Det är givetvis av stor betydelse att våra väginvesteringar kan ske efter en genomarbetad och för en längre tidsperiod fastlagd plan. Om så icke sker kan felaktiga väginvesteringar göras och de rationaliseringsvinster som uppkommer vid vägbyggande blir lägre än vad som skulle vara möjligt att ernå.

Det synes genom den nya vägplanen ha skapats förutsättningar för ett planmässigt vägbyggande. Vi beklagar därför att en plan för de framtida väginvesteringarna icke av Kungl. Maj:t blivit förelagd årets riksdag. Där-est vägbyggandets ram på sätt nedan föreslås blir fastställd till 343 milj. kronor skapas likväl förutsättningar för att under 1959 investera så stort belopp som delegationen föreslagit för vägplanens första år. Det måste samtidigt vara ett oeftergivligt krav, att planen blir föremål för ett principiellt ställningstagande från riksdagens sida senast under våren 1959 och att i samband härmed en plan fastlägges för vägbyggandet under en längre period. Då vi hemställer att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t ge till känna att riksdagen önskar en sådan översiktlig plan för vägbyggandet, sker detta med hänsyn till såväl de stora produktivitetsvinster som genom ett ökat, planmässigt vägbyggande tillföres näringslivet, som den förbättrade trafiksäkerhet som på detta sätt kan vinnas.

Vi vill i detta sammanhang betona att vi måste tillmäta de prioriteringsgrunder som tillämpas vid vägplanens definitiva fastställande den största vikt. Uppenbart är att näringslivets behov ingalunda blir tillgodosedda

genom att vi får ett högklassigt motorvägnät mellan rikets största centra. Skogs- och jordbrukets transporter representerar en betydande del av alla lastbilstransporter i riket och dessa berör endast till en liten del våra riksvägar. I stället uppkommer här krav på förbättringar av länsvägar och ödebygdsvägar. Skall näringslivets viktiga transporter kunna utföras ekonomiskt får sålunda en upprustning av riksvägarna icke leda till att nybyggnadsarbetena på vägnätets finare maskor eftersättes.

Då Kungl. Maj:t föreslagit att ramen för 1959 års vägbyggande skall fastställas till 330 milj. kronor har det förutsatts att kostnaderna för Halm-sjövägen under detta år skulle — i motsats till under innevarande år — bestridas inom den allmänna ramen. Vi har icke ansett oss kunna godtaga detta sätt att finansiellt lösa utbyggnaden av Halmsjövägen. Skulle propositionen i denna del godtagas komme härigenom ytterligare rubbningar att åstadkommas i de femårsplaner som fastställts av den ansvariga vägmyndigheten. Det torde bli fråga om icke endast omfördelningar inom Stockholms län utan även om avsevärda ingripanden på andra håll i landet, berörande icke allenast riksvägarna. För att mildra dessa olägenheter bör den i propositionen föreslagna ramen om 330 milj. kronor ökas med de 13 milj. kronor, som byggandet av Halmsjövägen beräknas dra under år 1959.

Som tidigare påpekats är det för näringslivets transporter synnerligen angeläget att utbyggandet av riksvägarna inte sker på länsvägarnas bekostnad. Detta har i viss mån skett i den anslagsfördelning som Kungl. Maj:t föreslagit. Därest enligt vårt förslag investeringsramen ökas med 13 milj. kronor, bör en omfördelning ske till länsvägarnas förmån.

Med stöd av vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta,
dels i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att 1959 års riksdag förelägges en översiktlig plan för vägbyggandet,
dels att ramen för 1959 års statliga väginvesteringar fastställs till 343 milj. kronor,
dels beakta vad i motionen i övrigt anförts.

Stockholm den 25 januari 1958

Gunnar Hedlund

Nils G. Hansson
i Skegrie

Axel Rubbestad

Harald Larsson
i Hedenäset

J. W. Pettersson
i Norregård

A. Pettersson
i Dahl

C. O. Carlsson
i Bakeröd